БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

РЕПУБЛИКА СРПСКА

ОПШТИНА ФОЧА

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ФОЧА

АКЦИОНИ ПЛАН ЗА ЈАЧАЊЕ КОХЕЗИЈЕ ЗАЈЕДНИЦЕ У ОПШТИНИ ФОЧА

Број: 01-022-3/23
Фоча, 30. 1. 2023. године

С А Д Р Ж А Ј

1. УВОД 3

2. ОПШТИ ЦИЉ 4

3. ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉЕВИ 4

3.1. Јачање неформалног образовања младих 5

3.2. Очување заједничких вриједности у заједници 5

3.2.1. Спречавање нелегалног исписивања графита, с посебним освртом на графите мотивисане предрасудама 5

3.2.2. Унапређење међукултуралног разумијевања у локалној заједници . . . 6

4. ПРАВНИ ОКВИР 6

5. МЕТОДОЛОГИЈА 6

6. АНАЛИЗА СТАЊА

6.1. Терминологија и дефиниције 7

6.2. Идентификовани проблеми 8

7. ПЛАН ПРЕВЕНЦИЈЕ 9

7.1. Актери као носиоци активности 10

7.2. План превенције, као одговор органа локалне власти и других субјеката јавности 10

8. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА 13

АКЦИОНИ ПЛАН
ЗА ЈАЧАЊЕ КОХЕЗИЈЕ ЗАЈЕДНИЦЕ
У ОПШТИНИ ФОЧА

1. УВОД

Општина Фоча је била једна од 15 општина и градова у Босни и Херцеговини која се у току 2013. године укључила у спровођење пројекта „Превенција и борба против инцидената мотивисаних предрасудама и мржњом“ (у даљем тексту: Пројекат), који је иницирала Мисија ОСЦЕ-а у Босни и Херцеговини, у циљу израде и доношења акционог плана којим ће се успоставити адекватни механизми одговора и реакције локалне заједнице на појаву инцидената мотивисаних предрасудама, те идентификовати програми и активности за њихову превенцију.

Пројекат је настао као резултат препорука из извјештаја Мисије ОСЦЕ-а у Босни и Херцеговини, из 2012. године, под називом: „Борба против кривичних дјела почињених из мржње“, које се тичу улоге локалних заједница и цивилног друштва у превенцији и борби против инцидената мотивисаних предрасудама и мржњом.

Ове препоруке се, између осталог, односе на сљедеће активности:

- интензивирање јавне и одговарајуће осуде инцидената мотивисаних предрасудама,
- правовремена и адекватна реакција органа власти,
- пружање активне подршке раду организација цивилног друштва на превенцији и побољшању одговора на кривична дјела почињена из мржње.

На основу наведених препорука, Мисија ОСЦЕ-а у Босни и Херцеговини је 2013. године осмислила наведени пројекат са циљем да се унаприједи:

- превенција против кривичних дјела и инцидената који су мотивисани предрасудама,
- одговор јавних званичника и локалних органа власти,
- остваривање партнерства Општине Фоча са цивилним друштвом,
- подршка улоге цивилног друштва у процесу превенције.

Општина Фоча се прикључила имплементацији Пројекта, уз опредјељење да, у партнерству са цивилним друштвом, усвоји свеобухватан приступ према превенцији и борби против инцидената мотивисаних предрасудама и мржњом.

У складу са смјерницама Мисије ОСЦЕ-а у Босни и Херцеговини, Начелник Општине Фоча је, дана 16. 9. 2013. године, донио рјешење којим је именовао мјешовиту Радну групу за превенцију и реаговање на инциденте мотивисане предрасудама и злочине из мржње (у даљем тексту: Радна група), у циљу израде планског акта као локалне стратегије за дјеловање у правцу превенције против инцидената мотивисаних предрасудама и злочина из мржње, у сарадњи са Мисијом ОСЦЕ-а у Босни и Херцеговини, која има савјетодавну улогу у реализацији Пројекта.

У састав Радне групе именовани су чланови којим су били заступљени сљедеће институције и удружења: Скупштина Општине Фоча, Општинска управа Општине Фоча, Центар јавне безбједности Источно Сарајево – Станица јавне безбједности Фоча, Јавна установа Средњошколски центар Фоча, Јавна установа Основна школа „Свети Сава“ Фоча, Јавна установа Основна школа „Веселин Маслеша“ Фоча, Омладински покрет Фоча и Удружење „Нове наде“ Фоча.

На Петнаестој редовној сједници из претходног сазива, која је одржана 27. 2. 2014. године, Скупштина Општине Фоча је, након разматрања приједлога Радне групе, донијела Акциони план за кохезију заједнице, број: 01-022-14/14 од 27. 2. 2014. године („Службени гласник Општине Фоча“, број 3/14).

Након првих искустава у примјени овог акционог плана, Скупштина Општине Фоча је приступила његовим измјенама и допунама, након чега је, на Двадесет другој редовној сједници из претходног сазива, која је одржана 25. 10. 2018. године, донијела Акциони план за кохезију заједнице општине Фоча, број: 01-022-81/18 од 25. 10. 2018. године („Службени гласник Општине Фоча“, број 11/18).

Након спроведених мјера и активности из овог плана, уважавајући позитивна искуства и примјере добре праксе других локалних заједница у његовој имплементацији, као и чињеницу да одређена питања нису била садржана нити обрађена у том плану, Општина Фоча је приступила изради новог акционог плана који садржајно обухвата све елементе и одговоре на питања која су предмет овог документа и Пројекта.

Израдом и усвајањем Акционог плана за јачење кохезије заједнице у општини Фоча (у даљем тексту: Акциони план), Општина Фоча је потврдила своју посвећеност јачању вриједности за превентивно дјеловање на инциденте мотивисане предрасудама и мржњом, као и успостављање механизама реакције према свим облицима и манифестацијама мржње и дискриминације којима се могу нарушити принципи толеранције, суживота, узајамног повјерења и поштовања свих заједница и група које живе на подручју општине Фоча.

Мржња и предрасуде подстичу непријатељство и нетолеранцију, а у исто вријеме шире и продубљују раздор између етничких, вјерских или мањинских група и могу утицати на појаву екстремизма и радикализма у локалној заједници.

Кривична дјела и инциденти почињени из мржње:

- имају снажнији утицај на жртве него друга кривична дјела или инциденти,
- шаљу негативну поруку жртви и цијелој његовој заједници да су непожељни, чиме им се ускраћује право да буду дио друштва.

Доношење и примјена Акционог плана има за циљ свеобухватан приступ у превентивном дјеловању надлежних органа и других субјеката Општине Фоча у правцу сузбијања инцидената мотивисаних предрасудама, како они не би ескалирали у кривична дјела почињена из мржње.

2. ОПШТИ ЦИЉ

Акциони план треба да унаприједи општи оквир за:

- јачање друштвене кохезије у заједници општине Фоча, засноване на принципима заједничких вриједности, права, одговорности и могућности њених чланова, физичких и правних лица, појединаца и групација, као субјеката јавности,
- превенцију против инцидената и кривичних дијела који могу настати мотивисани предрасудама и мржњом.

То подразумијева утврђивање приоритетних области дјеловања, циљева и одређених мјера, те систематски надзор над њиховим спровођењем.

3. ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉЕВИ

Акциони план на јачању и унапређењу друштвене кохезије претпоставља постојање сљедећих кључних приоритета:

- јачање неформалног образовања младих,
- очување заједничких вриједности у заједници.

3.1. Јачање неформалног образовања младих

За превентивно дјеловање на инциденте мотивисане предрасудама и мржњом, од посебне важности је едукација и рад с младим људима.

Треба уважити чињеницу да су млади људи веома присутни на друштвеним мрежама, на којима свакодневно могу бити изложени говору мржње.

Едукативне активности реализоване путем различитих нивоа образовних институција веома су битан чинилац у јачању индивидуалности сваког појединца, али и друштва у цјелини.

Такође, важну улогу у читавом процесу стицања знања чине и неформални видови образовања, који младим људима отварају могућности за јачање властитих капацитета, упознавање других култура, као и развој специфичних вјештина у интеракцији с другим младим људима.

Зато едукација представља темељ генералне превенције и ефикасно средство за подизање свијести јавности с циљем одговора на узроке инцидената у локалној заједници.

Веома је важно да млади, што је могуће раније, имају прилику да практикују друштвене ставове и понашања, стекну сазнања о себи и другима и развију ненасилне одговоре на могуће конфликте. Стварање могућности за укључивање младих особа у истраживање разноликости око себе на отворен, потпун и креативан начин, уз стицање знања о узроцима и ефектима предрасуда, може бити од велике помоћи да се развијају особе и чланови локалне заједнице који поштују правичност, толеранцију и ненасиље.

3.2. Очување заједничких вриједности у заједници

3.2.1. Спречавање нелегалног исписивања графита, с посебним освртом на графите мотивисане предрасудама

Нелегално писање графита упућује на потребу системског и свеобухватног дјеловања на нивоу заједнице, као и потребу активног учешћа свих страна и субјеката који су погођени овим проблемом.

Графити уништавају или оштећују имовину, смањују њену вриједност и неповољно утичу на атрактивност града и локалне заједнице.

С друге стране, графити дјелују охрабрујуће на девијантно понашање адолесцената.

Веома често графити шаљу поруке мржње и нетолеранције и утичу на стварање осјећаја несигурности или страха код појединаца или припадника одређене групе у локалној заједници.

Графити с разним порукама могу бити исписани на фасадама стамбених и других зграда, напуштених објеката, потпорним зидовима, конструкцијама мостова, бетонским и другим подлогама, саобраћајним знацима и другим објектима и површинама.

С тим у вези, потребно је радити на јачању урбане безбједности града, заштити имовине, побољшању квалитета јавних површина и комуналне уредности.

У спречавању исписивања графита треба укључити све надлежне органе и субјекте јавности.

Посебан осврт треба показати на графите чије поруке јасно указују на предрасуду или мржњу као основни мотив.

На овај начин би се, између осталог, остварили циљеви усмјерени на заштиту имовине, као и превенцију ширења порука мржње и нетоларенције.

3.2.2. Унапређење међукултуралног разумијевања у локалној заједници

Култура игра значајну улогу у сваком друштву, па и у општини Фоча.

Локална заједница треба да штити културну разноликост, користећи је као основу за друштвени развој, у циљу постизања међукултуралног разумијевања, толеранције, прихватања других и другачијих и остваривања друштвене повезаности.

Култура има важан друштвени значај јер нуди простор за интеракцију и сарадњу различитих култура и погледа на свијет, а самим тим подстиче међусобно разумијевање, уважавање културне разноликости и заштиту различитости културног изражавања.

4. ПРАВНИ ОКВИР

Правни оквир за израду Акционог плана, који директно или индиректно регулише област јачања друштвене кохезије и борбе против кривичних дјела и инцидената мотивисаних мржњом и предарсудама, чине:

- Закон о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, бр. 97/16, 36/19 и 61/21),
- Кривични законик Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 64/17, 104/18, 15/21 и 89/21),
- Закон о прекршајима Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 63/14, 36/15, 110/16, 100/17 и 19/21),
- Закон о јавном реду и миру Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 11/15),
- Статут Општине Фоча („Службени гласник Општине Фоча“, број 8/17),
- Акциони план за кохезију заједнице („Службени гласник Општине Фоча“, број 3/14),
- Акциони план за кохезију заједнице општине Фоча („Службени гласник Општине Фоча“, број 11/18).

У изради Акционог плана коришћени су и подзаконски прописи и други општи акти који доприносе јачању друштвене кохезије у локалној заједници, а којим су регулисана сљедећа питања:

- побољшање положаја жена и унапређење родне равноправности,
- организовање удружења грађана и фондација, омладинских и других невладиних организација,
- позитивна пракса и искуства у имплементацији Пројекта од стране других локалних заједница.

5. МЕТОДОЛОГИЈА

У Акционом плану наведени су: конкретне мјере и активности неопходне за реализацију циљева, рокови, одговорни субјекти и ресурси за реализацију.

Такође, дефинисани су и показатељи испуњености активности на основу којих ће се пратити степен њихове реализације.

Предвиђено је формирање Мониторинг тима, који ће пратити спровођење Акционог плана.

Дана 10. маја 2013. године формирана је локална коалиција за борбу против инцидената мотивисаних предрасудама и злочина из мржње, под називом „Толерантни“ (у даљем тексту: Коалиција).

Коалицију су сачињавали удружења грађана и организације цивилног друштва са подручја општине Фоча: Демократски центар „Нове наде“, Омладински покрет „Фоча“, Управљачки комитет младих, Удружење грађана повратника и расељених лица у општину Фоча и Удружење грађана „Трачак наде“.

Коалиција је, у току 2013. године, спровела неколико активности у циљу подизања свијести јавности о важности превенције против манифестација предрасуда и нетолеранције, од којих су најважније: спровођење анкете о мишљењу грађана о инцидентима мотивисаним предрасудама, прикупљање података о инцидентима мотивисаним предрасудама и злочинима из мржње, дистрибуција промотивног материјала о Пројекту и Коалицији на меморијалном турниру у кошарци посвећеном Илији Ђуровићу – Икету, јавна осуда инцидента у Мјесној заједници Годијено, обиљежавање Међународног дана толеранције путем израде мурала на подзиди код Аква парка.

У складу са сугестијама и препорукама о методологији у поступку израде приједлога документа, у циљу реализације Пројекта и постављеног задатка, Радна група је спровела сљедеће активности и задатке:

- разматрање информација о природи постојећих тензија у локалној заједници, као и инцидената мотивисаних предрасудама и мржњом, њиховим карактеристикама, распрострањености и обрасцима понављања,
- разматрање информација прикупљених од стране Коалиције,
- мапирање фактора који доприносе стварању тензија, као што су: догађаји, групе, иницијативе или мјеста која узрокују инциденте или су извори сталних тензија,
- мапирање фактора који доприносе кохезији заједнице, као што су: догађаји, групе, иницијативе или мјеста која повезују заједнице и промовишу толерантност и разумијевање,
- разматрање и процјена постојећих приступа према тензијама у заједници и подршци кохезији (протоколи, процедуре, механизми, тијела и пројекти),
- спровођење консултација у заједници да би се дошло до стајалишта грађана о предметној проблематици, с посебним нагласком на маргинализоване заједнице и групе,
- предлагање побољшања и иновација у постојећим приступима, на основу претходно извршеног мапирања фактора, процјене и консултација,
- утврђивање нацрта документа, с циљем правовременог и ефикасног одговора на могуће тензије и инциденте мотивисане предрасудама у заједници, као и спречавања кривичних дјела који се могу починити из мржње,
- учешће у изради приједлога документа, који је достављен на надлежност и разматрање Скупштини Општине Фоча.

Радна група је разматрала резултате анкете и прикупљене податке о инцидентима мотивисаним предрасудама, које је спровела Коалиција, као и статистичке и друге податке о природи инцидената и кривичних дијела, који су послужили као показатељи за идентификовање основних проблема, анализу стања, мапирање природе инцидената, као и утврђивање приједлога за предузимање мјера и активности за њихово рјешавање.

6. АНАЛИЗА СТАЊА

6.1. Терминологија и дефиниције

Ради бољег разумијевања предмета кохезије заједнице, наведене су дефиниције основних појмова и термина, у духу Акционог плана.

1) Инцидент мотивисан мржњом

Инцидент мотивисан мржњом је инцидент или дјело почињено из предрасуде које нема елемент кривичног дјела зато што:

- кривично дјело није доказано,
- дјело није законом прописано као кривично дјело.

Инцидент мотивисан мржњом:

- мотивисан је предрасудама,
- не мора имати елементе кривичног дјела,
- често претходи, прати или пружа контекст за кривична дјела почињена из мржње.

С обзиром да инциденти мотивисани мржњом могу бити увод у озбиљнија кривична дјела, евидентирање ових инцидената може бити корисно за доказивање контекста узнемиравања или послужити као доказ ескалације насиља.

2) Кривично дјело почињено из мржње

Кривично дјело почињено из мржње је кривично дјело које:

- је почињено са основним мотивом нетолеранције или предрасуде против одређене групе у друштву,
- има за циљ не само индивидуу као жртву, него цијелу групу којој она припада или је представља,
- шаље јаку поруку нетолеранције према одређеној групи да она и чланови те групе нису добродошли ни пожељни у друштвеној заједници.

3) Кохезија заједнице

Кохезија заједнице представља капацитет друштва да:

- обезбиједи благостање за све чланове друштва,
- управља свим разликама и подјелама у друштву,
- минимизира диспаритете,
- избјегава маргинализацију.

Друштвена кохезија је суштински услов за демократску безбједност и одржив развој друштва и локалне заједнице. Подијељена и неједнака друштва нису само неправедна, него не могу гарантовати дугорочну стабилност.

Инциденти и кривична дјела који су мотивисани мржњом имају снажнији утицај на жртве него други инциденти и кривична дјела који су почињени без тог мотива. Они шаљу поруку цијелој заједници којој та жртва припада да јој се ускраћује право да буде дио друштва.

Зато је важно да надлежни органи и субјекти, у сарадњи са цивилним друштвом, примјењују предвиђене мјере за свеобухватан приступ превенцији и борби против инцидента мотивисаних предрасудама, чиме се постиже изградња и јачање међусобног разумијевања и толеранције у локалној заједници, која треба да се бави овим питањима чак и у ситуацијама када овакви случајеви нису карактеристични или чести.

6.2. Идентификовани проблеми

Радна група је, анализирајући податке са терена о природи инцидената и кривичних дјела мотивисаних предрасудама, дошла до генералних закључака о узроцима тих проблема, извршила је њихову идентификацију и сачинила препоруке и области дјеловања за превенцију и борбу против инцидената мотивисаних предрасудама.

Идентификовани су сљедећи проблеми:

- оштећења вјерских објеката,

- оштећења надгробних обиљежја,
- проблематична политичка реторика,
- преношење тензија са виших нивоа власти на локални ниво,
- испољавање говора мржње преко друштвених мрежа (фејсбук, веб портали, форуми итд),
- писање увредљивих графита и натписа увредљивог садржаја или оних који дижу тензије у заједници,
- пристрасно, провокативно или необјективно извјештавање медија о појединим догађајима или инцидентима које доводи до подизања тензија у заједници,
- узнемиравање појединаца или шире јавности путем лажних дојава, видео клипова, телефонских позива или СМС порука,
- политичка нетрпељивост на локалном нивоу између политичких странака, као и њихових чланова или симпатизера,
- негативно ривалство између институција, удружења грађана и организација невладиног сектора, школа и других субјеката јавности,
- постојање стереотипа о другима и другачијима,
- злоупотреба омладине и грађана, удружења грађана и других организација из невладиног сектора, као и других правних лица у политичке сврхе,
- поистовјећивање патриотизма са национал-шовинизмом, нарочито код младих,
- низак ниво упознатости младих и других починилаца с посљедицама говора мржње на интернету и друштвеним мрежама,
- недовољно познавање законских прописа и законских посљедица које са собом носи такво понашање,
- низак ниво извјештавања о позитивним примјерима и активностима којим се промовише толеранција у медијима.

7. ПЛАН ПРЕВЕНЦИЈЕ

Поред значаја које има јавно и одговарајуће осуђивање кривичних дјела почињених из мржње, од кључне је важности да органи власти, у сарадњи са цивилним друштвом, усвоје свеобухватан приступ превенцији и борби против инцидената мотивисаних предрасудама.

Едукација је камен темељац генералне превенције и ефикасно средство подизања свијести јавности, са циљем одговора на узроке инцидената у локалној заједници.

Акциони план садржи едукативне активности које су усмјерене према различитим циљним групама, уз препоруке за успостављање механизама као одговора локалне заједнице на инциденте мотивисане предрасудама.

Постоји велики број организација цивилног друштва које би могле имати кључну улогу у борби и превенцији против инцидената мотивисаних предрасудама. Потребно је да ове организације, у сарадњи са органима власти, граде своје капацитете.

Органи локалне власти, пружањем институционалне подршке, као и невладин сектор треба да пруже и обезбиједе адекватну подршку жртвама оваквих инцидената.

Такође, вјерске заједнице играју важну улогу у конструкцији појединачних и колективних идентитета, па могу имати велики утицај на јачање друштвене кохезије и на креирање ставова грађана према другима у локалној заједници.

7.1. Актери као носиоци активности

Актери као носиоци активности у локалној заједници општине Фоча који треба да се баве превенцијом и борбом против инцидената и кривичних дјела мотивисаних предрасудама и мржњом су:

- органи и представници локалне власти: Скупштина Општине Фоча, Начелник Општине Фоча, одјељења и службе из састава Општинске управе Општине Фоча,
- Полицијска управа Фоча и Станица јавне безбједности Фоча,
- основне школе: Јавна установа Основна школа „Свети Сава“ Фоча, Јавна установа Основна школа „Веселин Маслеша“ Фоча и Јавна установа Основна музичка школа Фоча,
- средње школе: Јавна установа Средњошколски центар Фоча и Српска православна богословија „Светог Петра Добробосанског“ Фоча,
- факултети: Медицински факултет Фоча и Православни богословски факултет „Свети Василије Острошки“ Фоча,
- савјети мјесних заједница на подручју општине Фоча,
- Медији: Радио Фоча, Радио телевизија Републике Српске – Дописни центар Фоча, веб портали, као и друга средства информисања,
- политичке странке и субјекти који учествују у раду Скупштине Општине Фоча или имају одговарајући облик организовања и представљају глас јавности на подручју општине Фоча,
- млади, удружења младих и омладинске и друге организације, као и савјети ученика,
- вјерске заједнице,
- спортски клубови и организације,
- културно-умјетничка друштва,
- удружења грађана и фондације,
- организатори међународних и других спортских турнира или забавно-културних и туристичких манифестација.

У циљу промоције мира, толеранције и јачања кохезије заједнице, као и подизања свијести грађана и јавности о важности превенције против различитих видова предрасуда и нетолеранције, субјекти кохезије заједнице, у оквиру својих овлашћења и надлежности, спроводе одређене радње и активности, као што су:

- прикупљање података о инцидентима и кривичним дјелима мотивисаним предрасудама и мржњом,
- јавна осуда инцидената и кривичних дјела мотивисаних предрасудама и почињених из мржње,
- спровођење анкете о мишљењу грађана у вези одређених питања,
- дистрибуција промотивног материјала о разним пројектима,
- обиљежавање Међународног дана толеранције и других важних датума,
- организовање меморијалних и других спортских турнира,
- израда натписа и мурала са одговарајућим садржајем.

7.2. План превенције, као одговор органа локалне власти и других субјеката јавности

Примјерен одговор и осуда органа власти, као и функционера Општине Фоча, народних посланика у Народној скупштини Републике Српске, одборника у Скупштини Општине Фоча и других изабраних представника на разним нивоима власти у Босни и Херцеговини и Републици Српској са подручја општине Фоча је

важна компонента у ефикасној борби против инцидената и кривичних дјела почињених из предрасуда и мржње.

Изостанак јавне осуде или распирујућа реакција шаљу поруку да су такви инциденти и кривична дјела неважни или прихватљиви.

Насупрот томе, одлучан и примјерен одговор изабраних представника и органа власти шаље поруку подршке појединачним жртвама и погођеним групама, те јача осјећај сигурности у локалној заједници.

Циљ јавног осуђивања оваквих инцидената и кривичних дјела је превенција и ограничавање њиховог могућег ширења.

Одговором треба ставити нагласак на осуду конкретног инцидента и сваког другог дјела исте или сличне природе, као и на једнакост грађана, без обзира на њихову националну и вјерску припадност, пол, социјални статус, политичко опредјељење или било коју другу личну карактеристику или особеност.

Поред осуде, органи власти могу да примијене и друге примјере добре праксе, као ефикасан облик реакције локалне заједнице на појаву инцидената и кривичних дјела мотивисаних предрасудама и мржњом.

На основу извршене анализе стања и спроведених активности, утврђен је План превенције против инцидената и кривичних дјела мотивисаних предрасудама и мржњом (у даљем тексту: План превенције), који представља јавни одговор органа локалне власти и других субјеката јавности на инциденте и кривична дјела која су мотивисана предрасудама или су почињена из мржње, усмјерен у циљу јачања кохезије заједнице.

План превенције садржи преглед конкретних мјера и активности, као и субјекте као носиоце тих активности:

1) Континуирано и прецизно вођење статистике од стране Полицијске управе Фоча о инцидентима и кривичним дјелима почињеним из предрасуда и мржње, што би омогућило уочавање трендова и обезбиједило идентификовање и спровођење превентивних активности усмјерених на потенцијалне изворе тензија и конфликата у локалној заједници,

2) Континуирана осуда инцидената који садрже елементе предрасуда и мржње од стране надлежних органа власти, као и других субјеката јавности, на одговарајући начин којим се постиже ефикасност поруке о осуди инцидента,

3) Издавање јавног саопштења са осудом инцидента од стране Начелника Општине Фоча, на основу претходно достављене информације Полицијске управе Фоча о почињеном инциденту,

4) Објављивање јавног саопштења са осудом инцидента на званичној веб страници Општине Фоча и његово емитовање у информативним емисијама Радио Фоче,

5) Разматрање достављене информације о инциденту на сједници Скупштине Општине Фоча, уз доношење одговарајућег закључка којим се износи одређени став и постиже јавна осуда инцидента, путем директног радио преноса сједнице, издавањем званичног саопштења или информисања јавности о раду Скупштине,

6) Издавање јавног саопштења са осудом инцидента од стране Савјета мјесне заједнице с подручја општине Фоча, на чијој територији се десио инцидент,

7) Достављање упозорења Полицијске управе Фоча, по службеној дужности или на иницијативу других субјеката, за администраторе локалних интернет портала или ауторе огласа, јавних позива или других информативних гласила поводом текстова и коментара који садрже говор мржње, с налогом за уклањање таквих текстова, коментара и навода,

8) Успостављање систематског механизма за уклањање увредљивих графита који садрже говор мржње, под којим се подразумијева:

- Пријаве грађана, удружења грађана и других субјеката јавности које се подносе Полицијској управи Фоча или Одјељењу за инспекцијске послове и

комуналну полицију из састава Општинске управе Општине Фоча, у вези натписа и графита који садрже говор мржње,

- Издавање налога од стране надлежног органа или службе, по службеној дужности или на иницијативу других субјеката, за уклањање натписа, парола и графита који садрже говор мржње,

9) Успостављање ефикасније сарадње између релевантних институција локалне власти и невладиног сектора у вези превенције и извјештавања о инцидентима мотивисаним предрасудама и мржњом,

10) Пружање континуиране подршке и промоција пројеката јавних и других установа, невладиних организација и других субјеката јавности који имају за циљ:

- подизање свијести о кривичним дјелима почињеним из мржње и инцидентима мотивисаним предрасудама и мржњом,
- изградња капацитета организација да се баве праћењем и пријављивањем инцидената мотивисаним мржњом,
- превентивно дјеловање на сузбијању конфликата у заједници и пружање подршке жртвама,
- промовисање толеранције и различитости, којим се постиже разбијање предрасуда о другима и другачијима,
- едукација ученика и младих о толеранцији и предрасудама, инцидентима мотивисаним предрасудама и кривичним дјелима почињеним из мржње, као и посљедицама коришћења непримјереног говора на друштвеним мрежама и интернету,

11) Организовање школских радионица и предавања на тему толеранције, у оквиру својих наставних и ваннаставних активности,

12) Организовање међусобних школских посјета и предузимање заједничких активности са школама из других етничких, вјерских и културних средина, у циљу упознавања различитости и промоције толеранције,

13) Сарадња Полицијске управе Фоча и школа на превенцији свих девијантних понашања код младих, путем предавања, радионица и презентација на различите теме,

14) Организовање округлих столова и предавања од стране Општине Фоча, медија, јавних установа, удружења грађана и других субјеката, на различите теме, са циљем подизања свијести грађана о потреби изградње толеранције и развоја кохезије заједнице, као што су: улога медија у промоцији толеранције, демократски политички дијалог, етика и политика, учешће жена у политичком и јавном животу, учешће младих у политичком и јавном животу, злоупотреба дјеце и друге,

15) Пружање континуиране подршке пројектима којим се врши промоција културне различитости,

16) Организовање и одржавање разних догађаја и манифестација, као што су: позоришне представе, концерти, фестивали, промоције књига и публикација и разни други културни догађаји којим се промовишу културне различитости и толеранција,

17) Промоција толеранције на спортским догађајима, као што су: званичне првенствене или пријатељске утакмице спортских клубова, међународни турнир у фудбалу „Football Friends“, разни организовани турнири и други неформални турнири и слично,

18) Најава, праћење и афирмисање позитивних дешавања и примјера из локалне заједнице, од стране Општине Фоча, медија, удружења грађана, савјета мјесних заједница и других субјеката и објављивање одговарајућих извјештаја или информација, путем веб странице Општине Фоча, медија и других средстава информисања јавности,

19) Омогућавање грађанима, а нарочито младима и њиховим омладинским организацијама и другим удружењима, да, на посебно одређеним мјестима и у складу с постојећим процедурама и критеријумима, изражавају ставове кроз разне видове тзв. уличне умјетности, као што су: мурали, графити и слично,

20) Ангажовање вјерских заједница на организовању презентација њихових религија, народних обичаја и народне радиности, поводом обиљежавања великих вјерских празника, као што су: Божић, Васкрс, Рамазан, Бајрам и други празници, са циљем упознавања различитости вјера и култура и промоције толеранције.

8. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

За реализацију Акционог плана задужени су сви субјекти јавности као наведени актери и носиоци мјера и активности које су предвиђене Акционим планом.

Општина Фоча подржава све субјекте, удружења грађана, организације и коалиције различитих субјеката цивилног друштва који у својим утврђеним овлашћењима и надлежностима, као и програмским циљевима и задацима, дјелују у правцу превенције против инцидената и кривичних дјела мотивисаних предрасудама и мржњом, као и јачања кохезије заједнице.

Финансијска средства за реализацију мјера и активности из Акционог плана планирају се у буџету Општине Фоча, на годишњем нивоу.

Организације цивилног друштва могу доставити своје пријаве са приједлозима за суфинансирање разних пројеката и финансирање активности из Акционог плана, у складу са јавним позивом Општине Фоча и општим актом у којем је предвиђен поступак и процедура за његову реализацију.

За рад и активности на терену, у циљу реализације Акционог плана и Плана превенције, Општина Фоча у свом буџету за календарску годину обезбјеђује средства у износу од 1.000 КМ.

Начелник Општине Фоча својим актом именује Мониторинг тим за праћење и спровођење активности из Акционог плана (у даљем тексту: Мониторинг тим).

Мониторинг тим се именује у одговарајућем саставу у који су укључени:

- представник извршне власти Општине Фоча,
- предсједник Скупштине Општине Фоча,
- представници Општинске управе Општине Фоча,
- представници основних и средњих школа,
- представник Полицијске управе Фоча,
- представници вјерских заједница,
- представник омладинске организације,
- представник удружења грађана или организације која прати активности цивилног друштва.

Рад Мониторинг тима организује и руководи представник извршне власти Општине Фоча.

Мониторинг тим је контролно, надзорно и савјетодавно радно тијело које дјелује у правцу превенције против инцидената и кривичних дјела мотивисаних предрасудама и мржњом, прати реализацију и примјену Акционог плана и остварује потребну сарадњу са органима Општине Фоча и Мисијом ОСЦЕ-а у Босни и Херцеговини, која има савјетодавну улогу у реализацији Пројекта и примјени Акционог плана.

У циљу примјене и реализације Акционог плана и постављених задатака, Мониторинг тим обавља сљедеће радње и активности:

1) сакупљање, обједињавање и разматрање података и информација достављених од носилаца активности и других субјеката јавности,

2) мапирање тензија у локалној заједници – догађаји, групе, иницијативе или мјеста која узрокују инциденте или су извори сталних тензија,

3) мапирање фактора који доприносе кохезији заједнице – догађаји, групе, иницијативе или мјеста која повезују заједнице и промовишу толерантност и разумијевање,

4) разматрање и процјена постојећих приступа према тензијама у заједници и подршци кохезији заједнице (протоколи, процедуре, механизми, тијела и пројекти),

5) спровођење консултација у заједници да би се дошло до стајалишта грађана о предметној проблематици, с нарочитим нагласком на маргинализоване заједнице,

6) предлагање побољшања у постојећим приступима и унапређења кохезије заједнице,

7) предлагање измјена и допуна Акционог плана,

8) достављање извјештаја или информације Начелнику Општине Фоча, периодично, полугодишње, на његов захтјев и према указаним потребама,

9) подношење Скупштини Општине Фоча информације о спроведеним активностима и примјени Акционог плана, најмање једном годишње, на почетку сваке календарске године за претходну годину.

Саставни дио Акционог плана је табеларни приказ активности, с носиоцима активности, индикаторима и роковима за њихову реализацију.

Акциони план ће бити објављен на званичној интернет страници Општине Фоча, уз његову континуирану и едекватну промоцију у локалној заједници.

Ступањем на снагу Акционог плана престаје да важи Акциони план за кохезију заједнице општине Фоча („Службени гласник Општине Фоча“, број 11/18).

Акциони план ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Општине Фоча“.

Број: 01-022-3/23
Фоча, 30. 1. 2023. године

ПРЕДСЈЕДНИК
СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ
Срђан Драшковић